

מַעֲשֵׂה שְׁמֵשׁוֹן ר' משה חיים לוצאטו (רמח"ל)

[ואלה שמות המדברים:]

שְׁמֵשׁוֹן
חֶשֶׁק
אָבִי שְׁמֵשׁוֹן
תְּמִנִּית
פְּלִשְׁתִּים
מְרָמָה
חֹתֵן שְׁמֵשׁוֹן
שָׂרֵי פְּלִשְׁתִּים
יְהוּדָה
מַגִּיד
עֲזָתִים
דְּלִילָה
שְׁחָד
שְׁלִיחַ הַסְּרָנִים
הַנֶּעַר הַמְּחַזֵּק בְּיַדֵּי שְׁמֵשׁוֹן

והנה אציבה לך ציונים על דמות הבאים במעשים האלה ולבושיהם, הלא המה:
הגבורה, החשק, המרמה, והשחד והיכלו כאשר ידמום המושלים:

הַגְּבוּרָה – תדמה אשה לבושה שריון קשקשים וכובע בראשה, בימינה תאחז חרב
חדה ובשמאלה אגדת לפידים בוערים.

הַחֶשֶׁק – נער רובה קשת ולו כנפיים ככנפי הנשר.

הַמְּרָמָה – נערה יפה, ממשבצות זהב לבושה, ובידה האחת כוס מלאה נפת צופים
ובידה האחרת – שָׂרָף מעופף.

הַשְּׁחָד – איש הדור בלבשו, והוא עוטה מעיל מַרְקָם זהב וכסף, והוא עור, ופיו
רחב ופתוח. בידו האחת – לב נטוי, ובידו האחרת – מאזנים יכריעו אל צד ימין.

וְהִיכָלוֹ – ארמון רחב עד מאד וקיריו מצפים זהב וכסף, כסאו מְכֻסָּה מעור זאב
(כי כן לא ישבע) ותחת הדום רגליו כמראה אשת יפת תאר והאמת זרחה במצחה.

ראש א

חלק א

שמשון (במחנה דן בין צרעה ובין אשתאל)

[אל גבורה] אַתָּה אַתָּה, הוֹי אִשֶּׁת חַיִל,
בֵּין הַגְּבוּרִים אַתְּ זְכָרוֹנְךָ שְׁמֹת,
שְׁרִיוֹן קִשְׁקָשִׁים כְּעַדִּי תִלְבָּשִׁי.
חֶסֶן יְשׁוּעוֹת כּוֹבֵעַ
עָלֶי רֹאשְׁךָ יוֹפִיעַ,
חֶרֶבְךָ לֹא תִדָּם, הִיא הוֹחֶדָה חֶרֶב,
לְמַעַן רוּת מַדָּם אוֹיְבֶיךָ,
מֵאֲגָדְתְּךָ לְפִידִים יִהְלְכוּ.
אַתָּה אַתָּה, גְּבוּרָה, בְּאֵי!
פֹּה בְּמַחְנֵה גוֹר אֲרִיָּה תּוֹפִיעִי
עַל נֶפֶשׁ תַּעֲרַג לְרוּת דּוֹדֶיךָ,
פֹּה בְּמַחְנֵה שְׁפִיפּוֹן עַל אֲרַח
מֵאֵז יִזְנַק נֶאֱדָרִי בַכַּח
מִהֲרָרִי בְּשׁוֹן לַעֲשׂוֹת חַיִל.
אוּלָּם אִם לֹא שְׁגִיתִי,
הֵן יִתְחַדֵּשׁ כְּעַת בְּלִבִּי רוּחַ
וַיִּהְיֶמוּ גְלִיו כְּהַמוֹת יָמָה,
רוּחַ בָּעַר הוּא אֵימָתָה וַפְחַד
יִפִּיץ עֲנַן אֵימָה וְזָרַח שְׁמֶשׁ,
שְׁמֶשׁ בְּהִיר הוּא וּבְכִנְפָיו חֶסֶן.
עוֹרוּ נָא אֵיפֹא, עוֹרוּ,
עוֹרוּ שְׁעֵפֵי נָא, אַחוּזֵי-חֶרֶב
מְלַמְּדֵי מִלְחָמָה,
לֹא עַת שְׂכֹן הָעֵת אֶהְלִי פֶחַד,
עוֹ זְרוּעֵי תִגְדֵּל וְגַם לֹא תִלְהֶה,
תַּעֲזוּ יָדַי, תִּרְוֹם יְמִינֵי סֶלְהֶה.

אִם אִישׁ נָפַל שְׂדוּד בְּחִיק אֵימָתָה
לֹא יוֹסִיף קוֹם, עַד כִּי תִמּוֹתְתֶהוּ:
טָרָם יַחִיל – יְגוּעַ, טָרָם נִכְתָּה –
נִפְשׁוּ תִצָּא מִפְּחַד מַחְלֶהוּ.

חלק ב

חשק אִם בֵּין קְרִיאֵי-שֵׁם יְלִיד-הַחֶשֶׁק
שֵׁם לוֹ מְעוֹלָם, זְכָרוֹן בְּסֶפֶר, –
הַיּוֹם בְּעֵט בְּרָזָל, בְּעֵט עוֹפְרָת

בצור יחצב כל תקפו לנצח ;
כי עוד תראו כעת פליאה דעת
כי לעצמה עצמה חצי גביאו,
כאחד האדם, בלבבה מרד.
זה הוא איש רב אונים ואמיץ כח
שמשון מודע בארץ,
אשר לבו אציבה
כמטרה לחץ, לחצי עתה.
באין זקים אסור וכבלי עני,
כלוא וקפשי בין אסירי-חשק
הנה תראוהו בנתיבות תמנתה.
אף מיי היא, על כן אוחילה –
כי לא הכל איגע, אמנם אועילה. –
אם משמי עליון הדת תתנו
כי רום ובר ישח לפני רעהו,
תרפינה כנפי כח גדיהו
וידי רעו למשל בו יאמנו.

חלק ג

שמשון (יורד התמנתה ורואה את התמנית :
ותישר בעיניו)

מה-טוב באי הלום! וביום טוב באתי
לראות אור כי יהל, עפעפי שחר
אשר מחלב צחו,
בפני רעיתי זאת יחדו זרחו, –
שמש צדקה היא, ובכנפיה
תשא תשואות-חן ומכלל-לפי.
אף אישון בת-עיניה
יורה בני-קשתו, ושנונים המה ;
כן לבבי ילד לאור חציה,
באין מעצור, לשבי
בין כל אסירי-חשק.
אף מה ירד לבי – ורד איננו?
כי מרוח קדים גבורות-חסן
הן משברי גליו יום יום יהומו.
איפה איפא עתה גדיו גניח,

לאבד עצות, תקפו – לחצי חשק!
מה עוד איחל פה? הלא אקומה,
עדי אבי אשא רגלי ללכת
ותאות לבי אליו אגידה,
כי לא יחדל מלאות את חפצי סלה.
אחרי-כן אשובה,
דודי רעיתי זאת ארוה לבטח,
אתעלסה שלו באהביה.
אלך (כי לא אשקט עדי אבאה),
אלך ותקותי יתן אלוה.

לשוב למצולות-ים תמיד יחפצו
הנחלים רצוא ולא ירגיעו:
המתאווים בן במנוחות יקוצו
רצוא ושוב עד אל חשקם יגיעו.

שמשון (עולה אל אביו ואמו; וידבר עמו על דבר התמנית).

חלק ד

שמשון אבי, אבי, את חסדך אדרשה
אל משברי לבי למצא מרגוע,
כי בן יעלת-חן הנה ראיתי:
ירבץ הדר יפיה בעיר תמנתה.
חצי מאור-עינייה
סגור-לבי קרעו,
והשקט לא יוכל יומם ולילה.
בן אחלי יכוננו:
אותה תקח לי, בל תמנע ממני.

אביו למה תשגה, בני, בזרה? למה
תהיה למוקש לך ולאבן נגף?
האין בבנות אחיך
פת-מראה, כי מפלשתים אלה
הערלים, יקחד לבך
עזר כנגדך העת לקחת?

שמשון אולם אותה קח לי, כי בן דבקה
נפשי בזיו יפיה ובה הואלתני,

כי היא לבד תוכל לתת מנוח
אל מורשי לבי : אותה לקח.
לא יכבו רשפי חשק כל מים,
לא ישטפו אותם נהרות שחו :
לא לאסיריו לב ומאור עינים
עד ישיגו חשקם ובו ישמחו.

חלק ה

שמשון (יורד תמנתה ואביו ואמו, והנה כפיר אריות שואג לקראתו והגבורה באה לעזרו ובראותה כה
יאמר :)

[אל-הגבורה] יפה בנשים, איך לבא מהרת!
איך בצרתה לי באת לעזרתה!
יהי טעמך מני נשים באהל
ברוך! וברוכה את כי הושעתני
מבין שני כפיר שואג מנגד.
הנה עתה אקום אשסעהו
כשסע גדי, באשר חננת
אל זרוע עזי לעשות חיל.
נוסי איפא מני אימה ופחד,
תלבשנה חסן זרועותי יחד.

בין כל חמדות תחבש מגבעת
חן וכבוד, תתמך חסן וכתם,
תשחק לפחד, כן תשכב רוגעת,
כי מי זה יקח מגבור מלקוח?

(ישסע הכפיר).

חלק ו

ירד תמנתה וידבר לאשה.

שמשון ותמנית.

שמשון אמרי, רעיתי, את : האם תחפצי
את אהלי בך נאמן לנטע?
הנה טובים דודיך
אלי עדי אין חקר
אף כל אהבי אליך אקריבה.

תמנית כן, אֲדוֹנִי! עֲתָה שְׁלוֹם בּוֹאֵד,
אָסוּר לְמִשְׁמַעְתֵּד
אִם בִּי חִפְצָתְךָ, כֵּן בְּדֵךְ חִפְצָתִי.

שניהם מה-טוב חֲלָקִי ומה-נְעֻמָּה.

שמשון {^[1] חֲבָלִי יָפֵת-מִרְאָה אֶף שָׁרֵת-טָעַם
תמנית { " יָפֵה- " " אִישׁ שֵׁר-טָעַם
כֵּן אֵד אֶת יְיָ אוֹדָה הַפְּעַם!

שמשון אוֹלָם יְהִי בְרוּךְ יוֹם הַלּוֹם בְּאֵתִי,
תּוֹפֵעַ בּוֹ נְהָרָה וְכַנְפֵי שֶׁמֶשׁ,
תִּבְא רְנָנָה בּוֹ וְתִמִּישׁ אִמְשׁ,
כִּי זֹאת מְנוּחָתִי בְּזֶה מְצֵאתִי.

חלק ז

שמשון (ישוב לקחת התמנית וימצא הדבש בגוית האריה)

הֵן מִפְּלֹאוֹת תְּמִים-דְּעִים אֲשׁוּרָה
הַלּוֹם אֲשֶׁר גִּבְרוּ:
מִבֵּין גּוֹיֹת זֶה גּוֹר אֲרִיָּה נֶפֶת
צוֹפִים יָצָא, וּמָה מְתוֹק מִמֶּנּוּ?
מִנִּי אוֹכֵל יָצָא מֵאֲכָל לָנוּ,
מֵעַז – מְתוֹק. הִנֵּה פְּלִיאָה דָעַת.
אֵד מִי יִמְלַל גְּבוּרוֹת צוּרְנוּ!
יְפִלֵּא גְבוּרוֹתָיו הַפְּלֵא וְפִלֵּא,
מִנִּי חֲשֻׁכַת צָרוֹת אוֹרָה יִזְרִיחַ, –
חֶסֶן יְשׁוּעוֹתָיו – מִבֵּין צִלְמוֹת.
הִנֵּה אֶת זֹאת הִרְאֵנִי
כָּעַת בְּצֵאת דְּבֶשׁ מִגּוֹפֵת שְׁחַל.
עֲתָה לְדַרְכֵי אֶלְכָה בּוֹטַח
עַל יוֹם חֲתַנְתִּי בְּלֵב שְׁמַח.

אֶף שֶׁפָּרָה דְרָכֵי וּמָה צִלְחָה,
נִגְדַד יְיָ הִיא, וְכֵן אֲגִילָה!
כֵּן אֶל טוֹב חֲסָדָיו לְעַד אוֹחִילָה,

^[1] סימון זה { מסמן ששניהם מדברים יחד. [צוות פרויקט בן-יהודה]

אֲדָּה זֶה הַיּוֹם תְּשִׁישׁ נַפְשִׁי שְׂמִיחָה!

חלק ח

שמשון (ילך ויקחה לאשה ויעשה המשתה ויאמר חידתו אל הפלשתים).

שמשון ופלשתים

שמשון אחי, נא שְׂמְעוּנִי,
אֲחוּדָה נָא חִידָה, כִּי עַתָּה לְשִׁמְחָה,
וְתִגִּידוּ אוֹתָהּ לִי אִם תּוּכְלוּ.
הִנֵּה זָמַן נִתְּתִי,
שְׁבַעַת יָמֵי מִשְׁתָּה אֲשֶׁר עוֹד אֲעַשׂ.
הֲלֹא לְפַעֲלֹתְכֶם כֹּן שָׂכַר יְהִי,
כִּי אִם אוֹתָהּ תִּגִּידוּ
חֲלִיפוֹת בְּגָדִים וּסְדִינִים יַחַד
מֵהֶם שְׁלֹשִׁים אֲלֵיכֶם אֲתַנֶּה;
אִם לֹא – לִי תִתְּנוּ
אֲתֶם כְּזֹאת. כִּי כֹן הִנֵּה אֲתַה.
אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם, עֲתָה שְׂמְעוּ
חִידָתִי זֹאת, אִם לְהִגִּידָהּ תִּדְעוּ.

פלשתים חוּדָה חִידָתְךָ וְנִשְׂמָעְנָה.

שמשון אִם חִידָתִי זֹאת תִּחְפָּצוּ לְדַעַת,
הֲטוּ אֲזַנְכֶם לְאִמְרֵי פִי עֲתָה:
מֵאוּכַל יָצָא אֲכָל
וּמִנִּי עַז מִתּוֹק. הִנֵּה הִגַּדְתִּי
לְכֶם חִידָתִי, עֲתָה הִגִּידוּהָ,
אִם לֹא – אֶת דְּבָרֵיכֶם אֲלֵי תִקְיִמוּ.
הֵן עַד שְׁבַעַת יָמִים לְכֶם אוֹחִילָה,
עֲתָה בְּיוֹם טוֹבָה נִשְׂמַח, נִגִּילָה.

חלק ט

פלשתים (יִלְכוּ אֶל אִשֶׁת שִׁמְשׁוֹן כִּי תִפְתַּח אִשָּׁה וַיִּגִּיד לָהּ הַחִידָה וְהִיא תִגִּיד לָהֶם).

פלשתים הֲלֹא אֶת אֲחוּתָנוּ

משרשנו הפורה מבן-תמנתה!
לא נאמין איפוא כי תמאסי בנו
וכי ריקם תשיבי
את פנינו כעת אשר אתאנו
חלות פניך. אם תאבי לשמע
לפתות את אישך, ונגד לנו
דברי חידתו; כי אם תחרישי –
עברות אפנו עליך נפיצה,
אותך ובית אביך באש נשלקה.
האם תקצר ידנו
מעשות זאת? אמרי, הן את תדעי,
או כי לרשנו
עתה קראתם לנו?
אם נפשך עם נפש ביתך גם יחד
יקרה בעיניך,
היי לאשת-חיל
ומאישך את חידתו הוציאי,
אחר תגידי לנו;
פן נרע לך מאד ופן נכחידה
את ביתך מתוכנו.

תמנית אני אעשה זאת, אם אעצר כח.

פלשתים עשה תעשי, גם לכל תוכלי.

תמנית אם אוכל הועיל, הן לא אהדלה.
הנה למועד עוד הימים רבו,
אם לא היום – מחר, אם מחר אין –
בשלישית אולי לא ימנע מני.
עתה לכו, עד כי היום יגיע
כי יגיד לי – ואליכם אודיע.

חלק י

תמנית, מרמה וחשק.

תמנית מי יקום לי בין כל מרעים אלה.

מי יחזיק יְדֵי וַיַּעֲזְרֵנִי?
מי יַעֲרֹב לְבוֹ אֵלַי לְגֹשֶׁת,
מִמִּסְגְּרֵי לֵבָב אִישֵׁי הַגִּיחַ
דְּבָרֵי-חִידָתוֹ, אֲשֶׁר בָּם נִכְלָאוּ!
הֲיֵנָה לְבִי תִסָּב אִימָה וַפִּחַד
וּכְיֹם נִגְרַשׁ הַשִּׁקֵּט לֹא יוּכַל סֵלָה
פֶּן מֵאֲכָלֶת אֵשׁ בֵּיתִי יִשְׁימוּ.

(תשמע רגלי המרמה כי באה)

אֵךְ קוֹל צָעָדָה כִּי יִקְרַב אֲשַׁמְעָה,
יְדָמָה לְקוֹל רַגְלֵי הַבַּת אֶהְבֶּתִי,
מִרְמָה רַעֲיָתִי!

מרמה אָנִי!

תמנית מִי זֶה הִבִּיאָךְ, אַחוֹתִי, עַד הֵנָּה
עֲתָה בְיוֹם צָר לִי, אֲשֶׁר חֲמַדְתִּי
אוֹתְךָ כִּי תַעֲזְרֵי אוֹתִי.

מרמה הַנְּנִי

לְעֹזְרֶתְךָ מַה-לָּךְ אֵיפֹא, הַגִּידִי?
מַה תִּהְיֶמֶי? מַה תִּירָאֵי?

תמנית יִרְאֵתִי

פֶּן אֶהְיֶה אֶל אֵשׁ אֲכָלֶת לָחֶם.

מרמה אֶל אֵשׁ אֲכָלֶת לָחֶם!
מַה-זֶּה וְעַל מַה-זֶּה, אֲמַרְי לִי עֲתָה,
כִּי מִזְמָה לֹא יִבְצָר מִמֶּנִּי
לְהַצְמִיחַ יִשְׁעֶךָ. הֲלֹא יְדַעְתָּ
כַּחֲזִי וַיְדִי רָמָה,
לֹא יַעֲזַר נִגְדֵי כַח אִישׁ-חֵיל.
אָנִי חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי,
לֹא יַעֲמִד נִגְדֵי כָל נְבוֹן-לָחֶשׁ,
עַל כָּל כְּנֻפּוֹת הָאָרֶץ
כַּנְּפֵי עֵצִים יְדֵי צֶלֶם יִפְרֹשוּ.
אֶל תִּכְחַדִּי נָא אֵיפֹא מִמֶּנִּי,

בתני, מה תיראי; ואל תיראי,
כי לעזרתך אני.

תמנית אולם, רעיתי, הן אמת אגידה:

הנה עד הלום בא – זה ימים רבו –

בחור צח ואדם, יפה עינים,

כאיש גבורתו, אין יערכהו.

מדי ראותו את פני – אף אני

את זיו יפיו ראיתי –

הביא בכליותי יליד-החשק

בני-אשפתו ורשפי שלהבת

יחטה בחיקי, עד לפי הבעירו.

כן גם לעמתי בער כמוני

לב זה ידידי, עד יחדו חברנו.

ביום חתנתנו

עשה משתה ונשמחה בו יחד,

כי כן יעשו כל-בחורי חמד.

אז נספחו אליו שלשים רע,

יחידה להגיד לו נתן למו,

כי אם דרקה יבינו,

שכר לפעלתם יתן; אם אין –

הם לו שכר יתנו.

וזמן נתן להם, ימים שבוע;

עתה – זה ימים שלשה עברו –

הן נוסדו כלם ואלי באו

לאמר: פתי אישך ונגד-לנו

דברי חידתו, כי אם לא – תדעי

כי בית אביך אתך תאכל שלהבת.

עתה שעפי המו,

גלי לבבי נגרשים ירומו

אף השקט לא יוכלו,

כי איך לעשות זאת הן לא אדעה,

ומגורותי תסבנה

את לבבי – עד לא ימצא מנוח.

אם יש לאל ידך, נא הושיעני!

כי אליך גליתי

את אנחותי כי רבו.

מרמה אף כל שאונף זה עתה תשקטי,
הרגעי ודמי,
כי כן נקלה לי לגלות ישע
לך ממגורת שוא אשר יגרת.
זאת תעשי, בתי, ואז תצליחי:
לשפף נחלי דמע
לפני ידיד חשקך ולא תחדלי,
אף תאמרי בכה אליו: איככה
תאמר כי נפסף אף בי דבקה
ובינותנו רב מאד הדרך:
הנה החידה חדת
לבני עמי ולי לא הגדת.
היקרא לזאת שלהבת-חשק
או רק פרי-שנאה, כי שנאתני!
שובי לעשות זאת אחת ושתיים,
כי לבבו ירף, אם אבן איננו,
ואת לבבו יגלה אלך.

תמנית אף טובו, אחותי, אמרותיך!
כן נתיבות, אשר דרכת במו
לבא עדי, יהיו ברוכים סלה.
אף עוד דבר הואלתי:
אולי לא יאבה לי ויאטם אזן
מקול בכיי כמו החרש פתו,
מה אעשה אפוא, כי לא יחדלו
רעיו מרעים לי להכחידני.

מרמה אם לא יאבה אלך,
עת כי יבער לבו לרוות דודיך –
תרחיקי נדוד מפנו.

תמנית אם גם לזאת לא ישים לב, מה אעש?
מי זה אשר אראה מרחוק?

מרמה אנה?

תמנית לא תראי נער זה יקרב אלינו?
והוא רובה קשת, אם לא שגיתי.
בין כתפיו אראה (אף לא אדעה
אשר אראה, כי עוד ירבה הדרף)
ככנפי נשר.

מרמה בן, עתה אראהו.
תדעי מי זה? הוא יליד-החשק,
קשתו בימינו יחזיק ואבר
כמו נשרים יעל.

תמנית יהיה שלום בואו, כי הוא נצליח
לבד כל עצתנו.
עתה אחלי לפניו אפילה:
כין חציו על יתר,
עד לב ידי ישלחם ללכת,
כי אז יבער לבו לחשקי סלה.
ואם ימנע ממני
הגיד חידתו, אף אני ארחיקה
נדוד כאשר, רעיתי, אמרת.
אז אחרי ירדף, כי לא יוכלו
כליותיו התאפק בין רשפי-חשק.

מרמה בן, אחותי, דברתי.
עתה נקום נלכה,
נרוץ לקראתו ואפים ארצה
נשתחוה לו, כי לא ימנע מנו
את כל אשר נשאלה.

(תלכנה לקראתו ותשתחווינה).

חשק נשים שאננות, מה תעשינה
פה? השלום לכן?

תמנית ומרמה שלום! ובאנו
להשתחוות לך, צבי חשקנו.

חשק מה תדרשנה ממני?
מה תחפצנה? שאלנה,
כי לא אמנע מכן אשר אוכלה.

תמנית אולם דבר קטן אשאל ממך,
הלא מצער היא – כן לא תמנעה.

חשק אשר אוכל שאלי! כי אעשה.

תמנית רק ממך חפצתי,
כי תעזו דד ואת חציך
בלב שמשון דודי תשלח, למען
יבער בלבתי אהבתי סלה.

חשק לכי, אל תיראי! כי את זאת אעש,
את תאותך אמלא.

תמנית אף אני
אמתך אהיה ולמשמעך
אסור, ולא אסור כל ימי נצח.
יליד-חשק, תשואות-חן אליך
נקריב לעולמים, צבי חשקנו
על שכמנו יערב סבלך
ותרם דד, כן יגל לבנו.

(ילד החשק).

מרמה עתה הלא שמעתי,
בתי, איך תעשי.

תמנית הנה שמעתי,
כן ספרות לא אדעה איכך
תהלתך כי רבה
הן אספר אותה, אם אדם סלה.
כי עד תכונתה הן לא אבאה,
די למו פי כן לדם אשיבה,
עבודתי על מזבחך אקריבה.

הִנֵּה דוּמְיָה – תְּהִלָּה, אִם רַבּוּ
תְּהִלּוֹת אִישׁ, עַד לֹא יִסְפְּרוּ;
כִּי אִם מִכָּל תִּכְלָה מְאֹד יִרְחָבוּ,
אִיךָ לְשִׁים קוֹץ לָהֶם – לְשׂוֹא יֹאמְרוּ.

חלק יא

תמנית ושמשון.

תמנית דודי, צְבִי חֲשָׁקִי, עֵת כִּי אֶרְאֶךָ
יִתְרוֹצְצוּ בִי שְׁעָפִי גַם יָחַד.
כִּי אֶחְזֶה מְכַלל יָפִי פְּנִיךָ,
כְּנִפִי נִגְהָ לָךְ כִּי עָלִי יוֹפִיעוּ,
חֲצִי גְבוּר לִי שְׁנוּנִים יָשׁוּבוּ,
יִמְחָצוּ כְּלִיּוֹתַי וְלֹא יִחְמְלוּ,
יִקְדוּ בְּלִבִּי כִּיקוּד אֵשׁ אוֹכְלֵת,
נִפְשִׁי בְּנִפְשֶׁךָ יִחַדוּ נִקְשְׁרָה.
אֶךָ עֲרַפְךָ קֹשֶׁה אֲזוּ כִּי אֲבִיטָה,
תֹּאמַר כִּי תִדְבֶּק בִּי וְרַחֲוֶק אֶתָּה,
תַּחַת אֶהְבְּתִי שְׁנֹאָה תִשְׁיָבָה, –
תַּחַת רִשְׁפֵי אִשִּׁי יַעֲמֵד קֶרַח,
מִלְבָּד יִרְחִיק וַיִּזְרַח הַלְּאָה
לְבִי, כִּי שְׁנֵאתָנִי.
אֶךָ לֹא אֶתְאַפֵּק לְהִרְחִיק מִמֶּנִּי
נִדְדוּ אִם כֵּן יֶאֱתָה,
כִּי לֹא אֶקְשֶׁה עֲרַפִּי, אֶכְזֹר, כְּמוֹד.
אֶךָ נִהְרִי יְגוֹן לְבִי יִסְבוּ,

כֵּן נִחְלִי דְמָעָה עֵינֵי תִרְדְּנָה,
הַמָּס יִמַּס לְבִי, חֵיל יֶאֱחֲזָנִי.
אֶךָ מָה אֹמַר? הִנֵּה הַיּוֹם הַגִּיעַ,
יָשׁוּב גְּמוּלִי לִי אֲשֶׁר חָטָאתִי
לְתֵת מְגֵד דּוּדִי, אֶכְזֹר, אֶלֶיךָ
וּלְהִתְרַפֵּק כְּעַל יְדִיד עֲלֶיךָ.

מָה חָטָאתִי נִגְדָדְךָ, יְלִיד-הַחֲשֶׁק,
כִּי בִידָּה עֲרַף-בְּרִזָּל שְׁתַּנִּי?
תַּעֲוִיר בְּתוֹךְ לְבִי קָרָב וְנִשְׁקָה,
בְּמָרִי עֲצָבִי אֲשַׁפַּח, כִּי יִסְרְתָנִי.

שמשון מה-תהמי עלי, יונתי? למה תבכי?

תמנית למה אבכה? ותשטמני!

שמשון הן את משוש לבי – ושונא אני!
איפה פרי שנאה מני אכלת?

תמנית איפה פרי שנאתך אכלתי?
איפה פרי דודים – הלא תשאלה!
הנה לבני עמי החידה חדת,
אם אהבתני – איך לי לא הגדת?

שמשון איך אגידה לך אם לא הגדתי לאבי ולאמי?

תמנית לכו אמרתי
מאז כי שנאתני.
אך את זאת אעשה: אהיה כמוך,
אצוק לבבי פאשר עשיתי,
תגעל נפשי אהביך – כי למה
הבל איגע עם לב לא לב, עם אבן?
לא עוד אסור, לא עוד, אל משמעתך
עד עת כי לחבשה ישוב לבך.
לא יפנע ברזל ונחשת סלה
כי אל ברזל אחר, אשר כמהו.
כף-גיד לפוצץ כן לב-אבן תלה;
רק לב-אבן אחר יוכל עשהו.

(תלך לה התמנית).

חלק יב

שמשון ותמנית.

[שמשון] איכה, עזי? מרום רקיעי חסן
עד בור מגנות לב שדוד נפלת.
לקראת גור אריה תתיצב מנגד

וּכְמוֹ שֶׁשָׁעָה גְדִי תִשְׁשָׁעָהוּ.
הִנֵּה מֵאֵז חֲשַׁבְתִּי
כָּל-פְּחָדִים אֵלַי עוֹד לֹא נִגְיֵעוּ,
כִּי מִי יַעֲרֹךְ לִי וְיִדִּי רָמָה:
רוּחַ גְּבוּרָה בֵּין כְּתִפֵּי שְׁתֵּה
לְלִדִי עֲזוּזוֹ יָדָה וְאֶפְרוּחֶיהָ.
אֵיךְ נִגְדַעְתָּ לְאֶרֶץ
וְזָרוּעָךְ בְּחִיק אִשָּׁה נִשְׁבְּרָה!
כִּי עַת בֵּין נְהַרֵי יַגּוֹן וְחֶבֶל
תִּטְבַּע בְּלִי כַח לַעֲלוֹת מְנַהוּ,
בֵּין תְּהוֹמוֹת-כְּאָב וּמְצוּלוֹת-דָּמַע,
כִּי יַעֲלֶת-חַן נִדְדָה אֲזֵלָה, –
הֲאִם עֲזַרְתִּי בִי וְזָרוּעֵי אֵין?
אָנָּה נִסְתָּה, לִבִּי? אָנָּה בְּרַחֲמֶיךָ?
פֶּה אֶתְהַפֵּךְ בֵּין צִירִים אֲחֻזוֹנִי,
אֲנִי לְבַדִּי וְאֵין לִי מוֹשִׁיעַ.
עוֹרִי, יַעֲלֶת-חַן, לְקוֹלִי עוֹרִי!
יָרֵךְ לְבָבְךָ נָא וְתוֹצִיאֵנִי
מִחֶבְלֵי-חֶבֶל אֱלֹהִים!

תַּמְנִית אֲמַנְסֵם כֵּן, אוֹצִיאֶךָ
אֶךְ אֶת חֵידָתְךָ אֵלַי תַּגִּידָה.

שִׁמְשׁוֹן לֹא אֶגִּיד חֵידָתִי.

תַּמְנִית אִם כֵּן תִּשְׁבָּעָה
מִפְּרִי מְרִיד, וּמָה תִּצְעָקָה?

שִׁמְשׁוֹן מָה אֶעֱשֶׂה עוֹד וְאֲנִי הַשְּׁבֵרֶתִי,
שְׁמָה הַחֲזִיקְתִּנִּי.
בָּאִי, יַעֲלֶת-חַן, וְלֶךְ אֶגִּידָה
אֶת דְּבָרֵי חֵידָתִי.

תַּמְנִית עַתָּה אָבָּאָה.

שִׁמְשׁוֹן הִנֵּה חֵידָתִי עַל כְּפִיר שֶׁסָּעִתִּי
וּבֵין גְּוִיָתוֹ נִפְתָּ מְצֹאתִי

מַעַדַּת דְּבוּרִים כִּי בָאוּ שָׁמָּה.
הֵן מִכְפִּיר אוֹכֵל יֵצֵא הָאֵכֶל
וּמָה עֵז מֵאַרִי, מְתוֹק מִנֶּפֶת?
מָה עוֹד מִנִּי תִשְׁאַלֵּי וְלֵךְ אֶתְנֶה,
כִּי אֵל לְבִי תִקְרָא דְרוּר מִכָּבֵל
שְׁמֵת אֵלֵי רַגְלִיו עַד כֹּה?

תמנית הנני,

עֲתָה אֲמַלֵּא כָּל מִשְׁאַלוֹתֶיךָ,
כִּי כֵן בְּזֹאת אֲדַע כִּי אֶהְבֶּתְנִי,
מִמְגִּנַּת לְבִי כִּי נִחְמַתְנִי.

שִׁמְשׁוֹן אִם בֶּן קִשְׁתוֹ יוֹרָה יֵלִיד-הַחֶשֶׁק,
מִי זֶה יֹאמֵר אֵלָיו: הַפֶּךְ גִּדִּיךָ?
לְקִרְאֵת מוֹרָה יַעִיר קָרֵב וְנִשְׁקָה,
עַד כִּי יֹאמֵר: אֲסוּר לְמִשְׁמַעְתֶּךָ.
אֵין גַּם אֶחָד נִמְלֵט, גַּם אֶחָד אֵין,
כִּי כֵן יִדְרֹךְ חֲצִיו סְתוּם-הָעֵין.

חלק יג

תמנית ופלשתים.

תמנית באו, כִּי כֵן אֲגִידָה
לְכֶם חִידַת אִישִׁי, כִּי לִי הוֹדִיעַ.

פלשתים אמרי נא, אֲשֶׁת-חֵיל!

תמנית אֵךְ חִידַתוֹ עַל כִּי הָרַג בֶּן-שַׁחַל
וּבֵין גְּוִיָּתוֹ מֵצֵא צוּף נֶפֶת
מַעַדַּת דְּבוּרִים כִּי שָׁם עָשׂוּהוּ.
עֲתָה אוֹתָה תְּבִינּוּ,
כִּי מָה עֵז מֵאַרִי, מִדְּבֶשׁ מְגֹד?

חלק יד

שמשון ופלשתים.

שִׁמְשׁוֹן הַהִגְדָּתְכֶם עָדוֹ חִידַתִּי?

פלשתים בָּאנוּ

כָּעַת לְהַגִּידָהּ, וְכֵן מֵהֲרִנּוּ
טָרָם יָבֵא הַחֲרָסָה,
פֶּן תִּתְפָּאֵר עָלֵינוּ
לֵאמֹר: עֵבֶר זָמַן וּמוֹעֵד שְׁמֹתִי.
חִידָתְךָ – עַל פֶּגַר אַרְיָה שְׁסַעַתָּ
וּמִגְוִיָּתוֹ דָּבַשׁ רָדִיתָ,
כִּי מָה עַז מֵאֲדִי וּמִצוּף מִתְּקָה?

שמשון אָמְנָם כָּבֵר יָדְעֵתִי,
כִּי תִבְיִנוּ אוֹתָהּ.

פלשתים וְאֵיךְ יָדְעֵתָ?

שמשון כִּי אָמְנָם אֲשֵׁתִי הִיא אֲשֶׁר הַגִּידָהּ
אֶת חִידָתִי לָכֶם.

פלשתים אֵךְ עֵתָה קוֹמָה
תִּנָּה לָנוּ שְׂכָר פְּעֻלָּתֵנוּ.

שמשון כֵּן, אֲנֹכִי אֶתְנָה
אִם עוֹד מְעַט תּוֹחִילוּ.

(יֵלֶךְ וַיֵּךְ שְׁלֹשִׁים אִישׁ, וַיִּקַּח אֶת חֲלִיפָתוֹ).

חלק טו

שמשון ופלשתים.

שמשון הִנֵּה שְׂכָרְכֶם אֲשֶׁר הִבֵּאתִי,
עֵתָה קוֹמוּ וְלָכוּ.

(יֵצְאוּ פִלְשְׁתִּים)

שמשון מִכָּל רֹאשׁ פְּתָנִים וְכוֹס קִבְעָת,
מִכָּל יְלָדֵי זָמַן אֲשֶׁר לִבְקָר
מְרוֹרְתָם יִתְּנוּ,
נִגְעֵי בְּנֵי-אָדָם וְחִבְלֵי-עֲנִי,

ימר לבב אשה ממר המות.
יום הולדת מרמה עלי הארץ,
אותו למושב לה לבד אותה!
רק מצודים הוא וחרמים סלה,
לקדון בהם כל רשעי-ארץ.
תחת לשונה רק עמל ואון,
שם קננה ותמלט עולתה.
עת יזלו עיניה
רב נחלי דמעה ופלגי-מים,
אז בקרבה תלין תועבות שבע.
אין נכונה בפיה.
אם תדבר אתה, נפת תטפנה
אל לבך מליה.
הנה תקחך בעפעפיה,
לבה לך תקריב עד הדיחך,
עד לבך תגנב, כי לא נשמרת.
אך אנכי חטאתי
אז, כי לנצורת-לב דודי נתתי.
עתה אקומה, אלכה אשובה
אל מקומי ראשון, כי אז מעתה
טוב לי, כי לא אפל במצודי אשת
מורה זקים, חצים כמתלהלה –
לא אתאפק עוד פה, לא אתמהמה.
תמנית, שמעי קולי, בת-בלעל:
קצתי בחברתך, לב גנבת!
תשבע נפשך, כי מעלה בי מעל,
ממרות-פריה – גלמוד לשבת!

ראש ב

חלק א

שמשון אך עד מתי הלום בךד אשבה
מאין כנגדי עזר?
הנה מני שים אדם עלי ארץ,
לא נאמנה רוחו ולא שקטה,
עד כי אחת מצלעותיו לקחה
בעת תרדמה על עיניו נפלה,

כִּי מַעֲצָמִיו עֲצָם,
בְּשָׁר מִבְּשָׁרוֹ נִבְנְתָה לוֹ אִשָּׁת.
הֵן אֱלוֹהַּ מִמַּעַל
לְבַד (וְגַם זֶה לוֹ יִקָּר תִּפְאָרֶת)
מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָה :
הִנֵּה בְדוֹר רֵאשׁוֹן תְּשׁוּמָם אֶרֶץ
אִם לֹא אִשָּׁה הִיְתָה,
כִּי הִיא תִּחְיֶה זָרַע.
וְאִם לֵבָב הוּתַל בְּאַהֲבִיָּה
נִפְתָּה עַד יִתְמָכוּ צַעְדָיו שְׁחַת,
לֹא לָהּ עֵוֹן, לֹא חֲטָא וּמִשְׁפֵּט מוֹת,
כִּי הוּא אֲשֶׁר עוֹכֵר שְׂאֵרוֹ. כָּכָה
פְּרִי נְחוּמִים (אֵד לְרִיק וְהַבֵּל,
יַעַן בְּלֹא עֵת הֵם) לְשִׁבְעַ נֶפֶשׁ
לֵאכֹל, כִּי כֹן יֵאָתֶה.
מֵה מִדְּבֹשׁ מֵתוֹק וּמִצּוּף מִגֵּד
לְחֵד? יִטְעַם אוֹתוֹ? אֵד עוֹד שְׁבַע
טוֹבוֹ – כֹּן יִקְיָאָנוּ.
הֵן יִשְׁמַח חַיִּים דָּם עֲנֵבֵי-חֶמֶד,
יִשִּׁיב נֶפֶשׁ אִבְד וּמְרִי-נֶפֶשׁ ;
אֵד אִם יִסִּיר גְּבוּל וַיִּפְרָץ הָרֵב,
לֹא תִעְרָד אֱלֹו חֶרֶב נוֹקְמָת,
כִּי פִצְעֵיו יִרְבֶּה וְאֲבוֹי יִרָב.
לְמִי אוֹי? לְמִי חֲכָלִילוֹת עֵינִים?
כֹּן חוֹלְלָה אִשָּׁה לְטוֹבַת גְּבֵר,
כִּי יִחְסַר בְּלִתָּה כָּל שׁוֹבָה וְנַחַת,
תִּחְסַר גּוֹפְתוֹ חֲצִי,
בֵּל יִקְרָא אָדָם עַד כִּי גַם יַחַד
אִישׁ וְאִשָּׁה חִבְּרוּ.
אֵד אִם נִשְׁבַּע אוֹתָה – כֹּן נִקְיָאָנָה,
תַּחַת טוֹבָה תִּשְׁיֵב רַק רָעָה לָנוּ.
אֵד כִּי נִשְׁמַר חֶק וְדַת הוֹשֵׁמָה
אִשָּׁה לָנוּ לְקַחַת
לְבַד לְעֵזֵר, לֹא לְאֲבוֹ נִגְוֵי,
כִּי לֹא יִקַּח לִבְנוֹ
צְבִי תִאָרֶה, טַהַר עֲפַעְפִיָּה,
בֵּין עֲדֻנֵי-הַשְּׁקֵט נְרוֹה דוֹדִיָּה,

לא תאנה רעה, לא יקרב נגע
באהלי טובנו.
כן גם אנכי אלכה אשובה
אל אשת נעורי ולא לנצח
אקצר, לא אטר סלה,
אך אשמרה לפי מחסום, אשמרה
את דרכי, פן חלק שפתיקה
עוד לבבי תדיח,
אקח מני נחש צרי, ורעל
מרורתו אשליך – ואז אצליח.
אילת אהבי, אשוב אליה,
אליו, ואך נשמר, בבין שדיה.

הן לא יצמח מגד תבואות שמש
אם אין תלמי-שדי ומגד-ארץ:
באין אשה איש פן לא יפרץ פרוץ,
תבואהו שואה ומשואה אמש.

חלק ב

שמשון וחוטנו.

שמשון הנה, חותני, באתי
שנית לחיק בתך:
בגדי-עזים זה אבא לה החדרה.
חוטנו לא תבא שמה.

שמשון למה?

חוטנו אולם דבר אמת לך אגידה:
הנה ראה ראיתי
כי שנאתה –

שמשון ואני שנאתיה?

חוטנו אם לא שנאתה, למה בה מאסת ותעזב אותה?

שמשון ומה עשית?

חותנו הנה למרעף נתתיה.

שמשון הוי איש בן בלעל!
הלא זכר תזכר, הלא ידעת
אם יש לאל ידי אתכם לבלע!
אל איש אשר כמוני
את הדבר הזה תעשה! סורה,
זקן וכסיל, פן בין ידי אותכה
אספק ואכחיד, ואת כל עמך
אשלחה לפי חרב.

חותנו לא יחרה אפך:
הלא אחותה היא טובה ממנה,
תהי נא לך תחתיה.

שמשון עוד מצחך כנחוששה תעזה
ושפתיה מרמה נגדי תבענה!
אך הפעם נקיתי
מפלשתים, אשר ארע להמה.
עתה יחזו אם ידי עצמה.
בין קמותיהם לפידי ילכו,
לבת-אשם תאכל שמיר ושיית:
כן חרפתי אנקם, כי ילחכו
מגדיש ועד קמה, עד כרם זית.

חלק ג

שרי פלשתים ופלשתים

שרים מי זה עשה זאת לנו?
מי מלאו לבו לעשות ככה?

פלשתים שמשון חתן תמני, מודע בארץ
כי חותנו אשת-חיקו מנהו
לקח ויתנה למרעהו.

שרים אולם פשע אין לו ומשפט-מות,
כי חותנו הוא המסב כל אלה,

הוא ובתו, זונה בת-בלעל.
כן נשלחה באש לבער און
וממנו ננקם, כי הרע לנו,
באשר רעיתו באש נציתה.

(יבוא שמשון)

שמשון מה תמרות עשן אשר ראיתי
כעשן הכבשן עולות מהנה?

פלשתים הן הוא עשן אשר
אשר שרפנו! יען
אתה שרפת לנו
מיטב כל שדה ומיטב כל כרם.

שמשון אם תעשון כזאת, כי אם נקמתי
בכם, אחר אחדל, אז תחזינה
עיני גאונכם – בעת תשבעו
פרי חטאתיכם, והם ידמעו.

חרב תתמדך ידי, חרב נוקמת
לנקם נקמתי מפלשתים אלה!
תורישמו ידי ביום מלקמת,
מזרוע עזי עזותם תלא.

(יילחם בהם ויכם).

חלק ד

פלשתים ויהודה.

יהודה מה זה לכם ולנו
כי עליכם הלום כיום מלקמת?

פלשתים אם תאבו ושמעתם לקול מלינו,
לכם לא נרע, אך אם תמאנו –
חרב תאכלו.

יהודה ומה תחפצו?

פלשתים איש צר ואוליב, זה שמשון, נחפצה,
כי על קדקדו חמסו נורידה.

יהודה עתה נבחרה לנו
אנשי-חיל ונקומה נלכה
אותו לאסור אם נעצר-כח.

חלק ה

יהודה ושמשון.

יהודה מה-זאת עשית לנו
להבאיש את ריחנו
בעיני פלשתים? הלא גדעת,
כי מושלים הם בנו!

שמשון כמו עשו לי, בן להם עשיתי.

יהודה הלא תדע, כי קצרה גדנו,
ואם נלחם בם – אף נהפך ערף.

שמשון ומה תאבו ממני?

יהודה לאסרך גרדנו
ולתתך ביד פלשתים אלה,
כי בן עלו עלינו
הומים בעברתם, אחוזי חרב
לאמר: או כי שמשון תתנו לנו,
או כי נבלתכם לעוף השמים
נתנה לפי חרב.

שמשון אם פן תפגעון בי לי תשבעו,
כי תאסרו אותי לכם אניח.

יהודה לא, כי נאסרך רק, ונתניך
בגדם והמת לא נמיתך.
עתה הניחה לנו
לאסרך, אם נפישנו יקרה

בְּעֵינַיִךְ.

שמשון אֲנִיחָהּ.

חלק ו

פלשתים, יהודה, ושמשון אסור בידם.

פלשתים הִנֵּה פה אוֹיְבֵנוּ!
הִנֵּה פה זֶה הָאִישׁ מְרַעֵשׂ הָאָרֶץ,
לְעוֹ בָרֶב עֲזוֹ, וְגִבָּהּ.

שמשון הִנְנִי!

מָה עוֹד אֲדַבֵּר וְהַיּוֹם הִגִּיעַ,
אֲשֶׁר גַּם גָּאוֹנִי יוֹרֵד לְשָׂאוֹלָה,
אֲשֶׁר נָבַל תִּבְּל זְרוּעֵי רָמָה,
אֲשֶׁר בֵּין עֲבוֹתַיִם מְעֻזֵי תִלְא.
שְׂמֹחוּ, שְׂמֹחוּ עָלַי וְרֹאשׁ הִנִּיעוּ,
כִּי כֹן שְׁבַת נוֹגֵשׁ, נָפַל לְאָרֶץ,
הַמְלַבֵּי שְׂשָׁכִים אֵימָה, עוֹטְכֶם פֶּחַד,
בֵּין יְדֵיכֶם נָפַל! -- אֵךְ מָה-תַּחֲשֹׁבוּ?
זֶה רַק לְרַעַתְכֶם: וְחֲזוּ עֲתָה!

(ימסו אסוריו ויכם בלחי החמור)

רְאוּ אֵיפֹא כִּי כֹן שְׂדוּד נִפְלַתִּי,
יְדֵי אֲסוּרוֹת הֵן, וּמָה עוֹד אַעֲשֶׂה?
בְּיַד אוֹיְבֵי אֲנִי!
בְּלַחֵי הַחֲמוֹר אֶלְף אִישׁ הַכִּיתִי,
שׁוּבוּ, שׁוּבוּ עֲדֵי וְתִאֲסְרוּנִי!..
שׁוּבוּ, שׁוּבוּ עֲדֵי וְהִמִּיתוּנִי!..
אוֹלָם לְשׁוֹנֵי בְצֻמָּא נִשְׁתָּה -
מָה אַעֲשֶׂה אֵיפֹא וּמִיִּם אֵין?
אֵךְ נְלֵאִיתִי נִשְׂא וְעֲצָמֵי חָרוּ.
חוּסָה נָא, צוּרִי, חוּשָׁה וְעַנְנִי,
כִּי אֵת גְּדֻלָּךְ וְעֲצָם יְדָךְ
בְּיַד עֲבָדְךָ הֵן הַיּוֹם הִרְאִיתִי.
אֵל נָא תַעֲמַד בְּרַחוּק תַעֲלִימָה

לְעֵתוֹת בְּצָרָה לִי, פֶּן אֲמוֹתָה
צָחָה-צָמָא וּבִיד עֲרָלִים אֵלֶּה
בְּלִי כֹחַ אֲפֵלֶה.

(ישתה מן הסלע אשר במכתש)

הִנֵּה שָׁבָה רוּחִי אֲשֶׁר קָצָרָה,
בֵּין חֲרֻבוֹנֵי צָמָאָה אֲשֶׁר סָגְרָה.
אִם הִרְבַּתָּה מְוֹת תּוֹצְאוֹתַיָּה
לֹא אֲדַעָה כָּלֶם, אִךְ זֹאת יָדַעְתִּי,
כִּי מְוֹת בִּיד צָמָא: תַּחְלוּאֵיָּה
רַבִּים, כִּי כֹן כִּמְעַט מֵהֶם גִּוַעְתִּי

חלק ז

שמשון בעזה. מגיד ועזתים.

מגיד הלא תדעו, עזתים, כי הנח
בא זה האיש שמשון מרגיז הארץ.

עזתים את זאת נעשה למען הצלח:
כחרש לא ישמע את-כל-מאומה,
לא נדבר עד עת-בוא אור הבקר:
כי נעלה אליו בשכבו בטח,
והוא הן לא נשמר, והרגנוהו.

(שמשון על הר חברון עם הדלת)

שמשון מה תחשבו איפא? כי אם שכבתי
לא אשמרה נפשי, או כי אישנה?
לא יבצר ממני
עצות לנוס מכם – וחזו עתה,
כי אלהי אבי בעזרי סלה,
מרדף אחרי ריחכם תלה.
מה יעשו איפא, ואם נוסדו
יחדו בני-חלוף, נגד אלוה?
עלי אדיר הם לשוא נועדו,
כי גבה עזי מעל גבה.

ראש ג

חלק א פלשתים ודלילה

פלשתים הלא בבין שדיד,
בוער באש חשקד, יליו בטוח
שמשון, זה אויבנו
המחריב ארצנו.
הנה לאור חציד,
כצבי ליד קוש, ילד בשבי.
אין עוד בלתד איפא להועיל לנו,
אשר תראי במה זה כחו רב
ובמה נוכל לו ואסרנוהו
לענותו, עד כי ערפו וכניע.

דלילה ואיד תאבו ממני
לבגד בידיד חשקי, ולו אשיבה
תחת אהבתו שנאה ופשע?
טרם תפתח את פיה,
תבלע ארץ אותי כבלע קרח,
כי תעשה נבלה זאת עליה!
ואיככה אוכל נא וראיתי
שדוד ביד שונא החיק אהבתי?
הלא חיקי אריץ גם לקראת נשק,
אף נמלצו לי אם עד לב נגיעו
זקים, חצים ומות,
אם אוכלה מלט את חיקו סלה.
אחשב מותי תחתיו עדני-מגד,
נפת צופים – כל מחלה ונגע,
ובצאת נפשו תצא נפשי כרגע.

איד תאמרו לי, עם לא חכם : תני
נפש דידי חשקד לבין שנינו?
הלא את נפשי תשאלו ממני,
כי גם המות לא יפריד בינינו.

חלק ב
סרני פלשתים.

[פלשתים] מה-נעשה איפא? ומי נצליח

את עצתנו זאת אשר יעצנו?
מי יהפך לבב דלילה לנו,
כי נקשרה נפשה עם דודה יחד?
אין עוד כי אם השחד,
כי הוא יעור דעת.
אל היכלו גלך ונדרשנו,
כי הוא ימלא כל משאלותינו.

חלק ג

פלשתים ושחד בהיכלו.

שחד מה-לכם פה, כי באתם אלי עתה?
מה-תדרשו מני?

פלשתים אף עתה באנו
לשחר פניך, כי כן ידענו:
בלעדך לא גרים איש נפשנו,
כי שחה עד עפר ומקים אין.
הנה ידענו כחך כי ירב,
זרועך הנטויה עצמה
על כל כנפות תבל ואפסי-אריך.
עד חקרי לב, ואם עור אתה,
תביט ולכל אשר תחפץ תטנו.
עתה לבד את זאת נדרש ממך:
אשר תבא אתנו
לב-אשת שמשון להטות אלינו,
אשר הפך עד כה אלינו ערף.

שחד אל תיראו, אל תפחדו! אבאה
וידרכיכם אצליח,
עתה נקום גלכה.

חלק ד

פלשתים, שחד ודלילה.

דלילה מי זה, פלשתים, בא עמכם הנה,

הדור בלבוישו צבע רקמתים,
רקמי זהב וכסף
על מעילו יופיעו?

הלא עור הוא – וילך לבטח,
רגלו לא תגף, נשמרה מלקד,
גם צעדיו תחתינו יחדו פוננו.
לא תאמרו לי, מי הוא זה?

פלשתים נאמרה:

הנה זה שחד הוא כי בא עמנו
לחלות את פניך
כי תפתי אישך, עד כי יודיע
במה כחו גדול, להגיד לנו,
ובמה אסר לענות נפש?
כי אם תעשי זאת, הנה אנחנו
נתן לך איש אלף ומאה כסף.

דלילה ואיך אעשה זאת ואויל אינו
להגיד לי כזאת?

שחר אך אם תחפצי

עשה תעשי, כי עת בין שדך
ליו, והוא בוער ברשפי חשק,
לא ימנע ממך כל אשר תשאלי.

דלילה אלך, ואשר תשיג ידי אעש;
אך כי כנים תהיו וכן תקימו
היוצא מפיכם, ולא תחדלו.

פלשתים לכי, אל תיראי! כי כן נקימה
את כל אשר דברנו.

(תלך דלילה)

פלשתים עתה נשתחווה לך, מלכנו,
כי דרכנו הצלחת,
עדי היכל-עזך יחד נבאה,
על כסאך נכון אותך נושיבה,

זָבַחִי תִשׂוּאוֹת-חַן לָךְ נִקְרִיבָה.
יָחִי לְעַד, יָחִי שְׂחַד מִלְכָּנוּ!
יִקְדָּמוּ כְּסָאוֹ שׁוֹבָה וְנַחַת,
וּבְהִיכְלוֹ יוֹם יוֹם קוֹלָם יִתְּנוּ
יִלְדֵי גִילָה, כִּי שָׁם תִּהְיֶה פּוֹרְחַת.

חלק ה דלילה ושמשון.

דלילה דוֹדֵי צַח וְאָדָם, אֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי!
מֵה-מִדְּבַשׁ מְתוֹק לְחֻכֵי מִגְד
פָּרִי יְדִידוֹתֶךָ!
כֵּן נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹתֵי
בְּרָאוֹת רַב עֲזָךְ וּמִי כְמוֹהוּ!
אוֹלָם אָמַר-נָא לִי: בְּמָה הִגְדַּלְתָּ
זֶה כְּחָךְ גָּדֹל וְתִקְפָּךְ יָרֵב?
הֵיכַל אִישׁ בְּאַרְצְךָ
עֲנוֹתֶךָ וְאַסְרָךְ, אִם אֵין?
שִׁמְשׁוֹן יוֹכֵל עֲנוֹתֵי גִבֹּר:
כִּי אִם עוֹד יִאֲסְרוּנִי
בְּשִׁבְעָה יִתְּרִים כִּי לֹא חָרְבוּ,
הֵן יַעֲזֹב אוֹתִי כַחֲסִי וַיִּלְךְ;
אִז אֲדַמָּה לְבָנִי-חֲלוֹף גַּם יָחַד.

דלילה עֲתָה אֶרְאֶה אִם אוֹכֵל עֲנוֹתֶךָ.
(תאסרהו)

דלילה עוֹרָה-נָא, שְׁמִשְׁוֹן, עוֹרָה:
כִּי פִלְשֹׁתִים עָלֶיךָ!

שִׁמְשׁוֹן אִם פִּלְשֹׁתִים יָבֵאוּ,
כִּי לֹא יִמָּהֵם אֶגְוִירָה;
כִּי כֵן אֲנִתֶק עֲתָה,
כְּאֲשֶׁר יִנְתֶק פְּתִיל נְעֻרַת
בְּהִרְיָחוֹ אֵשׁ, הִיִּתְּרִים יָחַד.
(ינתק אותם)

דלילה אָמַנְם הַתְּלֵת בֵּי! עֵתָה הַגִּידָה
דְּבָרֵי אָמוּנָה אֱמוּן:
בְּמָה תִּאָסֵר נָא לְעִנּוּתְךָ,

שִׁמְשׁוֹן אִם אָסֵר יֶאֱסְרוּנִי
בְּעִבּוֹתַיִם חֲדָשִׁים, אִז חֲלִיתִי,
אִם לֹא נַע שָׁה מְלֹאכָה בְּהֶמָּה.

דלילה עֵתָה אֶרְאֶה אִם הָאֱמֶת הַגִּדְתָּ.

(תאסרהו)

עוֹרָה-נָא, שְׁמִשׁוֹן, עוֹרָה,
כִּי פִלְשֵׁתַיִם עָלֶיךָ!

שִׁמְשׁוֹן אִם פִּלְשֵׁתַיִם יָבֹאוּ,
כִּי לֹא מִהֶם אֶגּוֹרָה:
כִּי אֲנִתֵק אֶת הָעִבּוֹתַיִם אֵלֶּה
מֵעַל זְרַעוֹתַי כַּחוּט גַּם יָחַד.

(ינתקם)

דלילה הִנֵּה הַתְּלֵת בֵּי, שְׁמִשׁוֹן, עַד הִנֵּה.
עֵתָה אֱמֶת הַגִּידָה:
בְּמָה תִּאָסֵר נָא לְעִנּוּתְךָ?

שִׁמְשׁוֹן אִם תִּאֲרָגִי אֶת שִׁבַּע
אֶל מַחְלָפוֹת רֹאשֵׁי עַם הַמִּסְכָּת.

דלילה הִנֵּה עֵתָה אֶרְאֶה, אִם גַּם הַפְּעַם
הַתְּלֵת בֵּי אוֹ כִּי קִשַׁט מְלִיךָ.

(תארוג את מחלפות ראשו).

עוֹרָה-נָא, שְׁמִשׁוֹן, עוֹרָה,
כִּי פִלְשֵׁתַיִם עָלֶיךָ!

שִׁמְשׁוֹן אִם פִּלְשֵׁתַיִם יָבֹאוּ,

כי לא מהם אגורה :
הנה עתה אסיעה
היתד הארג והמסכת.

(יסיעם)

דלילה אף אף אמר תאמר לי : אהבתיך –
ולבדך ירחק מאד ממני!
הזה גמול תשיבה
אל אהבתי העזה כמות?
הזה פרי חשקי אשר אקצה
מאתך, אכזר?
שמשון ואכזר אני!

דלילה האם לא אכזר אתה,
כי את לבי תראה באש אוכלת,
אכזר (ואכזר אתה!),
יבער לעמתך,
תחתינו תציב נגדי קשי ערפך?
מה-יערב אלי חכי ממגד
קציר אהבתיך?
ואתה את מתק דודי תבוזה!
אולם מאד שגיתי
לאמר : אהבתיך,
כי עוד אהבה לא תגע עדיך,
כן לא תדע אותה ולא תגיע.
אמנם אם לא ידעת
רוות רצוניך את קצפי תשבועה!
ירעץ קשי-ערפי קשי-ערפך,
ישפיל זדון-לבי זדון-לבך!
מעדה-בגד ביום קרת חרף
דובר חלקות על לב רע ידמהו:
כי שוא לשון רכה אל קשה-ערף,
רק מענה עזות יפצפצהו!

שמשון אולם מכשיל-כחי הלא תראיהו :
את, יעלת-חו, הוא ומאור-פניך.

כי תניעי רגלך מני ללכת,
יתר לבי ממקומו לברח
ולנוד אחרך;
כן עצמי עששו,
כי את מלכם ראו נגדע לארץ;
וכמו חללים שוכבי הקבר,
חלל בקרבי הוא ויהי לאבן.

דלילה לא נהפך עתה לבד אבן,
כי כן מיום הבראו הנהו.

שמשון אל תשלחי בי עוד, יפה, חציך,
כי מתגרת ידך הנה חליתי,
כמעט נפשי יצאה.

דלילה לא לבבי ימס לקול מליך.

שמשון אף לבבי ימס לקול מליך:
חצים ומות לי אמרותיך.
הצרי אין, מרפא לצירי יעל?

דלילה אולם בנדי הוא צרי ציך.

שמשון עד אן אוסר? מה-מצאת בי מעל?

דלילה עד תעלה אתה צרי ציך.

שמשון צרי לצירי איך אעלה אני, אם בנך הוא?

דלילה אם הוא בנך.

שמשון צרי צירי רק כי תאקהבני.

דלילה צרי ציך רק כי תאקהבני.

שמשון כי אאהב אותך! ומה חליתי?
הן רק עליך, כי לא אהבתני.

דלילה כי אֶהָב אוֹתָךְ! וּמָה-קִצְפֹּתִי?
הוּן רַק עֲלִיךְ, כִּי לֹא אֶהֱבָתִנִּי.

שמשון וּמָה תֵּאבִי?

דלילה וּמָה אֵבָה – יְדַעַתְּ:
כִּי תֵאמֶר לִי בְמָה כִּחָדְךָ יָרַב?
אֵךְ אֵל תוֹסֹף הִתֵּל כְּמוֹ עַד הַנָּה.

שמשון אִם זֹאת לִבְד תֵּאבִי, אֵת חִפְצֶךָ אַעֲשֶׂה.
בוֹאִי, יַעֲלֵת-חוּ, וְיִסוּר כַּעַס,
וּדְבַר אֶמֶת אֲגִידָה:
נִזִּיר אֱלֹהִים אָנִי
מִנִּי בְטוֹן אִמִּי וְלֹא גִלְחֹתִי.
אִם גִּלְחֹתִי עֲתָה – וּכְחֵי סָרָה
וּכְאֶחָד הָאָדָם אֶהְיֶה לְכַח.

דלילה (תקרא, בלי ראותו, השליח ותאמר לו)
קָרָא סֵרְנֵי עַמִּי אֲשֶׁר יָבֵאוּ,
כִּי אֵת כָּל לְבָבוֹ גָּלָה לִי עֲתָה.

דלילה [אל שמשון]
רָאָה עֲתָה כִּי כֹן יִחַדְדֵל צִירְךָ,
כִּי שׁוֹב תֵּשׁוּב לִי הִיָּדִיד הִיִּיתָ.
עֲתָה תִשְׁמַחַה בִּי, וּבָךְ אֲגִילָה.
עֲתָה שׁוֹב לְחִיקִי, כִּי אֶהֱבָתִיךָ,
אֵף עַל בְּרַכִּי תִשְׁעָשֵׂעַ לְבָטַח –
אֲחֵרֵי רְאוּתִי כִּי אֶהֱבָתִנִּי,
לֹא כְאֲשֶׁר עַד כֹּה עָשָׂה הַסִּפְלָתָה.

(ישן על ברכיה)

דלילה [אל האישה]
קוּם חִישׁ, אֵל תֵּאָחֵר וּתְגַלְחָהוּ.

(יגלח אותו)

דלילה עוֹרָה-נָא שְׁמִשׁוֹן, עוֹרָה,

כִּי פִלְשֵׁתִים עָלֶיךָ!

(יִיקָא)

שמשון אָדָּה מָה הָיָה לִי וּבְרַכִּי כְּשָׁלוֹ,
אִין עוֹד אֶתִּי כְּחִי, וְעַזִּי סָרָה.
מָה זֶה לֹא אוֹכֵל קוֹם? אוֹי, כִּי גִלְחֵתִי!

פִּלְשֵׁתִים עֲתָה קוֹם הִתְנַצֵּב מִנֶּגֶד לָנוּ,
קוֹם הִנְעַר כְּמוֹ פַּעַם בְּפַעַם:
אִם רֵאשֶׁתְּךָ גִלְחֵתָ,
לֹא גִלְחֵתָ כְּחָדָּה!

שמשון מָה עוֹד אֲדַבֵּר וְאֲנִי עֹשִׂיתִי!
צְדִיק הוּא יְיָ, כִּי פִּי מְרִיתִי.

פִּלְשֵׁתִים הִנֵּה עֲתָה יֵרֵד עָלַי רֵאשֶׁתְּךָ
חֲמֻסָּתְךָ הִרְבִּיתָ!
עֲתָה קוֹמוּ תִפְשׁוּהוּ,
עֵינָיו רָמוֹת תִּנְקְרוּ, תוֹרִידוּ
אֲחֵר אוֹתוֹ עֲזַתָּה,
שָׁמָּה תַעֲנֵנוּ אֶת רַגְלוֹ בְּכַבֵּל!

(יִתְפְּשׁוּהוּ וְיִוְרִידוּהוּ וְיַעֲשׂוּ לוֹ אֶת כָּל אֱלֹהִים)

חֵלֶק ו

שמשון בבית האסורים.

שמשון אוֹלָם רָדָה אֶל יַרְכְּתֵי בּוֹר, חֲשֵׁק,
לֹאכֵל לָעַד בְּדִיךָ בְּכוֹר-מֹת,
עַל נֶגֶד גְּפְרִית יְזָרָה סָלָה.
יוֹשֶׁת חֲשֵׁת סִתְרָךְ,
תֵּשֵׁב מִחֲשָׁכֵי אֶרֶץ עֵיפָתָה,
תִּפְּל קִשְׁתְּךָ וַיִּמְנָךְ יַחַד,
וּשְׁמֵאלְךָ עִם חֲצִיָּה נִשְׁבְּרָת.
אָרוּר יְהִי הַיּוֹם אוֹתְךָ דְּעֵתִי,
יוֹם כִּי צָבִי אֲשֶׁה עֵינֵי בְּחָרוֹ!
יְהִי נִגְוָה תַנְיִים וּמִדְּבַר חָרֵב

נחל שורק, מקום קמוש וחוח!
תבלע ארץ אותך, בת בלעל,
הוי דלילה בוגדת!
תשכן עננה על היום ראיתי
אותך, יום כי יפיד בוגד חמדתי,
יום כי לקח לבי זיו עפעפיך,
יום חלק שפתיך הדיחני!
הנה חשך יהי יום האמנתי
דברי תרמיתך פאמונה אמן,
אז כי לבך לי אש בוער הראית,
בו תעמדה כל תועבות יחד,
אז כי הרך לבי יליד הרשע
ואת סודי לך, בוגדת, הגדתי,
אז כי לראשי קדמת ברכים
ועליהם שכבתי ואישנה!
אך מה אמר? הן אנכי חטאתי
אל צור אשר נותן לי עוף כח,
ובחיק נצורת-לב אותו שכחתי.
שמחו, פלשתים, כי לכם לשמח,
כי זרועי נשבר כשבר נבל.
בלחי החמור אלף איש הפיתי,
ובאין מרפא בחיק אשה חליתי.
אמנם לא דגון הוא כי הדימני,
אך אלהי אבי – כי בו מרדתי,
צורי ישועתי – כי בו בגדתי.

האנק דם, לבי! למה תצעקה
ברעתך, ואתה הסבות?
לשוא תבכה, וישועתך רחקה,
כי פריך זה – אשר הרעות!

חלק ז

פלשתים עושים משתה

פלשתים עתה נגילה, נשמחה גם יחד!
כי נתן בדינו
זה שמשון אויבנו.
קראו נא לשמשון וישחק לנו!

שליח שמשון, בוא! הסרננים קראוּך.

(יביאו שמשון)

פּלשתיים יַעמד נָא בֵּין הָעַמּוּדִים אֱלֹהִים!

שמשון (לנערו) אָנָּה הַמִּישָׁנִי וְאַשְׁעָנָה
עָתָה עַל עַמּוּדֵי מִכּוֹן הַבַּיִת.

(ימישהו)

שמשון זָכְרָה, אֱלֹהִים, נָא אֲשֶׁר שִׁפְטָתִי
עָשָׂרִים שָׁנָה אֶת יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ
וְהַחֲזַק עִזִּי נָא אִךְ הַפָּעַם,
עַד כִּי נִקְמַת אַחַת מְעִינֵי עֵתָה
אֲנִקְמָה מִנֵּי פְלִשְׁתִּים אֱלֹהִים

(יהפוך פניו אל הפלשתים)

לָמָּה לִּי חַיִּים? לָמָּה?
הֲיֵנָה יְמוֹתַי לִי חֲרָבוֹת שָׁבוּ,
אֵף כָּל רָגְעִי – בְּעוֹתֵי אֱלֹהִים.
לִפְנֵי לַחְמֵי הַן אֲנִחֲתִי תִּבּוֹאָה,
נִתְּכוּ שְׂאֵגוֹתַי כְּמַיִם.
כֹּן אַחֲכָה לַמּוֹת,
מִמְטֹמוֹנִים אַחֲפֹר אִם אֶמְצָאֲנִי,
כִּי אֲשַׁמְעָה צְרִי סָבִיב יִתְּנוּ
עָלַי בַּקּוֹלָם וְאִין לִי מוֹשִׁיעַ.
אֶמְנֵם זְרוּעֵי לִי תִצְמִיחַ יְשַׁע,
כִּי אֶת נַפְשִׁי אֶמִיתָה –
יַעַן חַיִּי הַשְּׁקִט וְבִטַח
אֶתֵּן לְלִבִּי אִם אֶמּוֹתֶתְהוּ –
אֲנִכִּי אֶעֱשֶׂה!
כִּי אִם כַּחַי אֲבַדְתִּי,
לֹא אֲבַדְתִּי לְבִי-לֹא, לֹא אֲבַדְתִּי
רוּחִי נְדִיבָה, מֵאִזְ סִמְכָתִּנִּי!
אֶמִית נַפְשִׁי כִּי אִזְ אֶהְיֶה רוֹגֵעַ.
חַיִּי-תִּמּוֹתָה, כִּי נַפְשִׁי נִבְהָלָה,

יְמֵי נִזְעָכוֹ וְרוּחֵי חֲבָלָה.
אֶת מִשְׁבְּרֵי לִבִּי אֲנִי אֶכְרִיעַ,
אֶלְבֵּשׁ גְּבוּרָה וְנִפְשֵׁי אֶמִיתָה,
אֲמוֹת כְּמוֹ גְבוּר וְאִז אֶרְגִיעַ,
אֶחְיֶה בְּמוֹתֵי וּכְאֲבֵי אֶשְׁבִּיתָה,
אֲמוֹת, מִנֹּת לֹא אֶגֹּר, אֶשְׁחַק לְפָחַד –
תִּמְתַּנְּפֵשִׁי עִם פְּלִשְׁתִּים גַּם יַחַד!

לתוכן העניינים

לדף הראשי של פרויקט בן-יהודה
